

Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta

PROJEKT E-BEZPEČÍ

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2012

Olomouc, 2013

Slovo úvodem

Vážení přátelé,
děkujeme, že jste si ke čtení vybrali právě tuto výroční zprávu, která shrnuje výsledky našich aktivit za rok 2012. Projekt E-Bezpečí, realizovaný Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého, oslavil v tomto roce již 5. výročí. Za dobu své existence prošel projekt rychlým vývojem a stal se důležitým a uznávaným článkem v systému prevence rizikového chování na internetu. Institucionální záštitu nad projektem převzala Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, která týmu E-Bezpečí poskytla prostor pro rozšíření aktivit projektu v rámci vědecké, edukační a preventivní činnosti.

V průběhu roku 2012 se projektu podařilo zrealizovat řadu aktivit, zejména velké množství vzdělávacích akcí pro děti i dospělé a reprezentativní výzkum zaměřený na rizikové chování českých dětí na internetu. V rámci svých intervenčních aktivit poskytl projekt pomoc více než 150 obětem internetové kriminality, v mnoha případech v součinnosti s policií. O detailních výsledcích a výstupech jednotlivých aktivit vás budeme informovat v dalších částech této zprávy.

Významným krokem ve vývoji projektu E-Bezpečí v roce 2012 bylo navázání úzké spolupráce s firmou Seznam.cz, a.s., a propojení aktivit v oblasti prevence, edukace, intervence a výzkumu. Spolupráci jsme zahájili také s českou pobočkou firmy Google.

Dovolte mi, abych v tomto místě poděkoval všem, kteří se na fungování projektu E-Bezpečí podíleli a dále podílejí - děkuji lektorskému, poradenskému i výzkumnému týmu projektu, díky patří rovněž všem donátorům, kteří naše aktivity podporují (a doufáme, že nadále podporovat budou), především Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, statutárnímu městu Olomouc a statutárnímu městu Ostrava, firmám Vodafone Czech Republic, a.s., Seznam.cz, a.s., a dalším.

dr. Kamil Kopecký
vedoucí projektu E-Bezpečí a Centra PRVoK PdF UP

O projektu E-Bezpečí

Projekt E-Bezpečí je celorepublikový projekt zaměřený na prevenci, vzdělávání, výzkum, intervenci a osvětu spojenou rizikovým chováním na internetu a souvisejícími fenomény. Projekt je realizován Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého ve spolupráci s dalšími organizacemi.

Projekt se zaměřuje na nebezpečné internetové fenomény, které ohrožují jak děti, tak i dospělé uživatele internetu.

Projekt E-Bezpečí se specializuje zejména na:

- a) **kyberšikanu a sexting** (různé formy vydírání, vyhrožování, poškozování obětí s využitím informačních a komunikačních technologií),
- b) **kybergrooming** (manipulativní internetová komunikace útočníka s obětí směřující k osobní schůzce),
- c) **kyberstalking a stalking** (nebezpečné pronásledování s použitím ICT),
- d) **rizika sociálních sítí** (zejména sítě Facebook),
- e) **spam a hoax** (šíření nevyžádaných a poplašných zpráv),
- f) **zneužití osobních údajů v prostředí elektronických médií.**

Základním východiskem činnosti projektu je **terénní práce s nejrůznějšími cílovými skupinami**, přednášková činnost, preventivní vzdělávací akce apod. Přednášky/besedy mapují jak konkrétní nebezpečné jevy, tak možnosti prevence a obrany proti útočníkům. Představa o problematice je vytvářena na základě modelových situací i skutečných kauz. Besedy jsou multimediální (jsou doprovázeny prezentací a videoukázkami).

Mezi cílové skupiny projektu E-Bezpečí patří **žáci a studenti základních a středních škol, učitelé, preventisté sociálně patologických jevů, metodici prevence, policisté (městská policie, Policie ČR), manažeři prevence kriminality, vychovatelé, pracovníci OSPD a v neposlední řadě také rodiče.**

Kromě vzdělávacích akcí realizuje projekt E-Bezpečí také pravidelná celorepubliková výzkumná šetření zaměřená na rizikovou komunikaci v online prostředí, provozuje také online poradnu, vydává řadu zajímavých tiskovin pro žáky i učitele a realizuje řadu dalších aktivit.

Kontakt

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, Olomouc, 771 40

WEB: www.e-bezpeci.cz, www.prvok.upol.cz
E-mail: info@e-bezpeci.cz

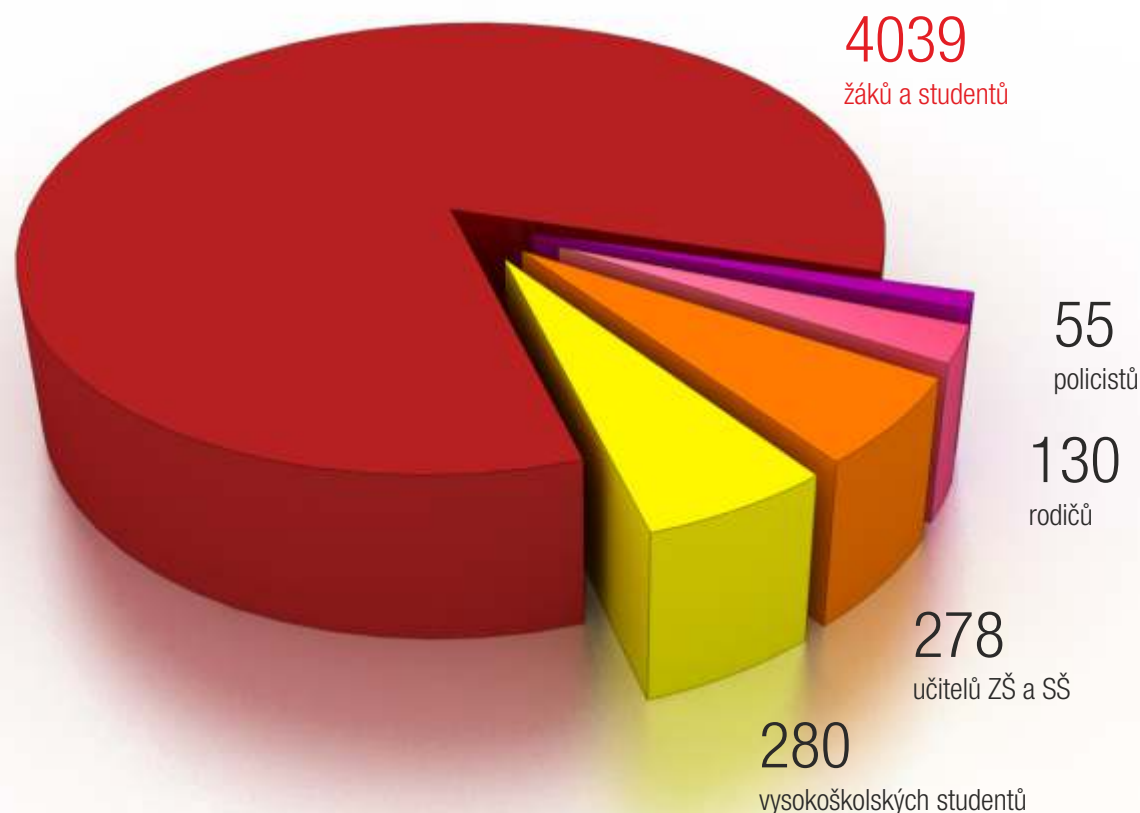

Vzdělávání (rok 2012)

Klíčovou aktivitou projektu E- Bezpečí je realizace vzdělávacích akcí pro nejrůznější cílové skupiny, zejména pro žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol, rodiče, učitele, policisty, psychology a pracovníky OSPOD. Vzdělávací akce jsou zaměřeny na témata spojená s rizikovým využíváním internetu a mobilních telefonů, zejména na rizika sociálních sítí, kyberšikanu, kybergrooming, sexting a ochranu osobních údajů v prostředí internetu.

Vzdělávací aktivity probíhaly na celém území České republiky.

Počty proškolených osob (2012)

Počty vzdělávacích akcí (2012)

- 96 vzdělávacích akcí pro děti (žáky ZŠ, studenty SŠ)
- 11 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky
- 3 vzdělávací akce pro rodiče
- 2 vzdělávací akce pro policisty
- 15 vzdělávacích akcí pro vysokoškolské studenty (budoucí pedagogy)

Počty proškolených osob (2012)

- 4039 žáků ZŠ a studentů SŠ
- 280 vysokoškolských studentů
- 278 učitelů
- 130 rodičů
- 55 policistů

Celková sumarizace (2007-2012)

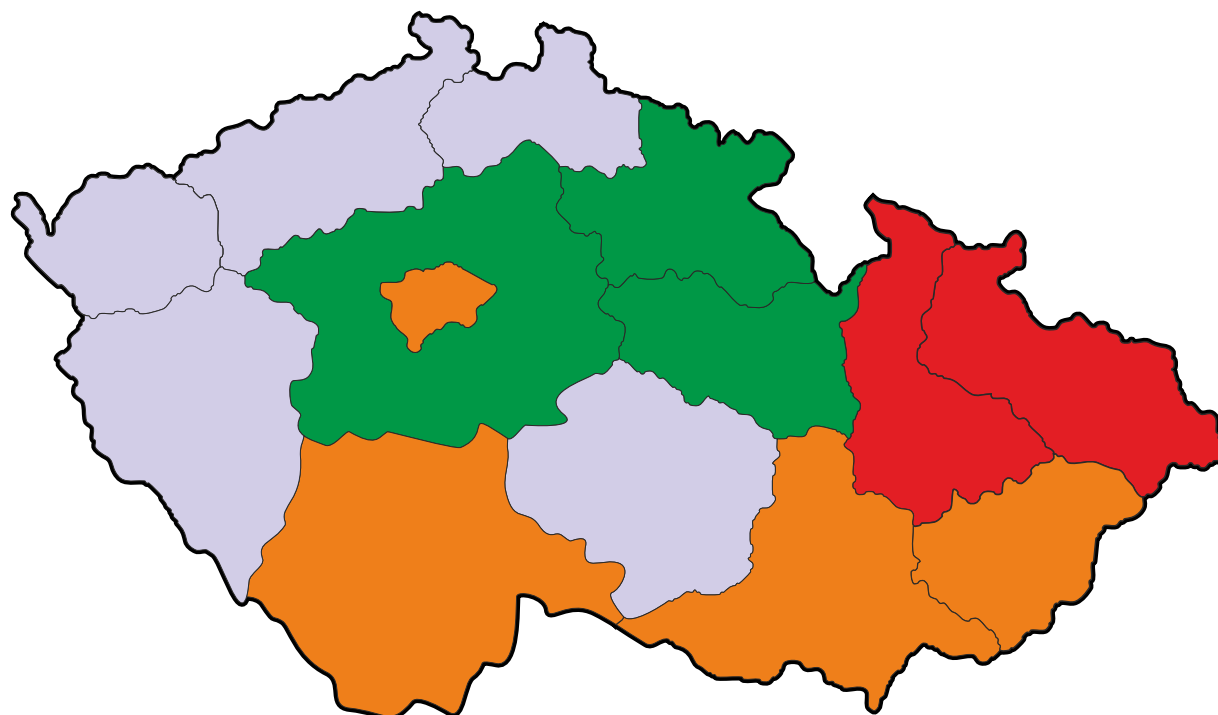
- 16971 žáků ZŠ a studentů SŠ
- 2511 učitelů
- 1219 policistů
- 390 vysokoškolských studentů
- přes 400 rodičů

Detailní informace o počtech proškolených v dalších cílových skupinách nejsou evidovány.

Mapa působnosti projektu E-Bezpečí

Projekt E-Bezpečí působí na celém území České republiky. Díky dotacím poskytnutým z rozpočtů Statutárních měst Olomouc a Ostrava však probíhá nejvíce vzdělávacích akcí právě v těchto regionech (Olomoucký a Moravskoslezský kraj). Níže uvedená mapa zobrazuje množství vzdělávacích akcí rozložených podle jednotlivých regionů.

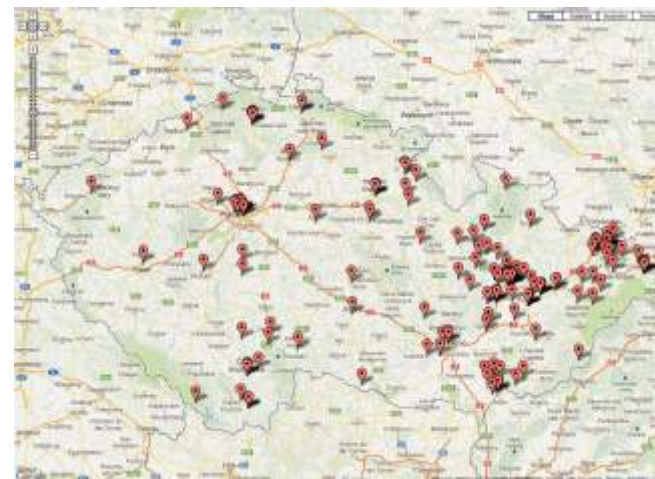
Regionální rozložení vzdělávacích akcí projektu E-Bezpečí v roce 2012

- regiony s vysokým počtem vzdělávacích akcí
- regiony se středním počtem vzdělávacích akcí
- regiony se nižším počtem vzdělávacích akcí
- regiony s malým počtem vzdělávacích akcí

Mapa proškolených (obce ČR)

Níže uvedená mapa zachycuje celkem 168 míst, ve kterých byl realizován vzdělávací program E-Bezpečí. Na mapě nejsou rozlišeny akce pro žáky a pro dospělé.

Interaktivní mapa s označením konkrétních míst je k dispozici na webových stránkách projektu www.e-bezpeci.cz. Mapa je zpracována s použitím technologie Google Maps.

Online poradna (rok 2012)

Online poradna projektu E-Bezpečí je důležitou aktivitou, kterou tým E-Bezpečí realizuje od roku 2010. Poskytuje bezplatné poradenství všem, kteří se dostali do obtížné životní situace spojené se zneužitím internetu či mobilních telefonů.

Poradna je provozována ve spolupráci s Policií ČR, statutárním městem Olomouc, statutárním městem Ostrava a Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Poradna spolupracuje s Linkou bezpečí, Vysokoškolskou právní poradnou UP a dalšími poradenskými linkami a krizovými centry.

Aktivity online poradny (2012)

- 163 řešených případů
- 15 případů předáno k řešení Policii ČR
- provedeno 92 blokáží závadného obsahu na internetu

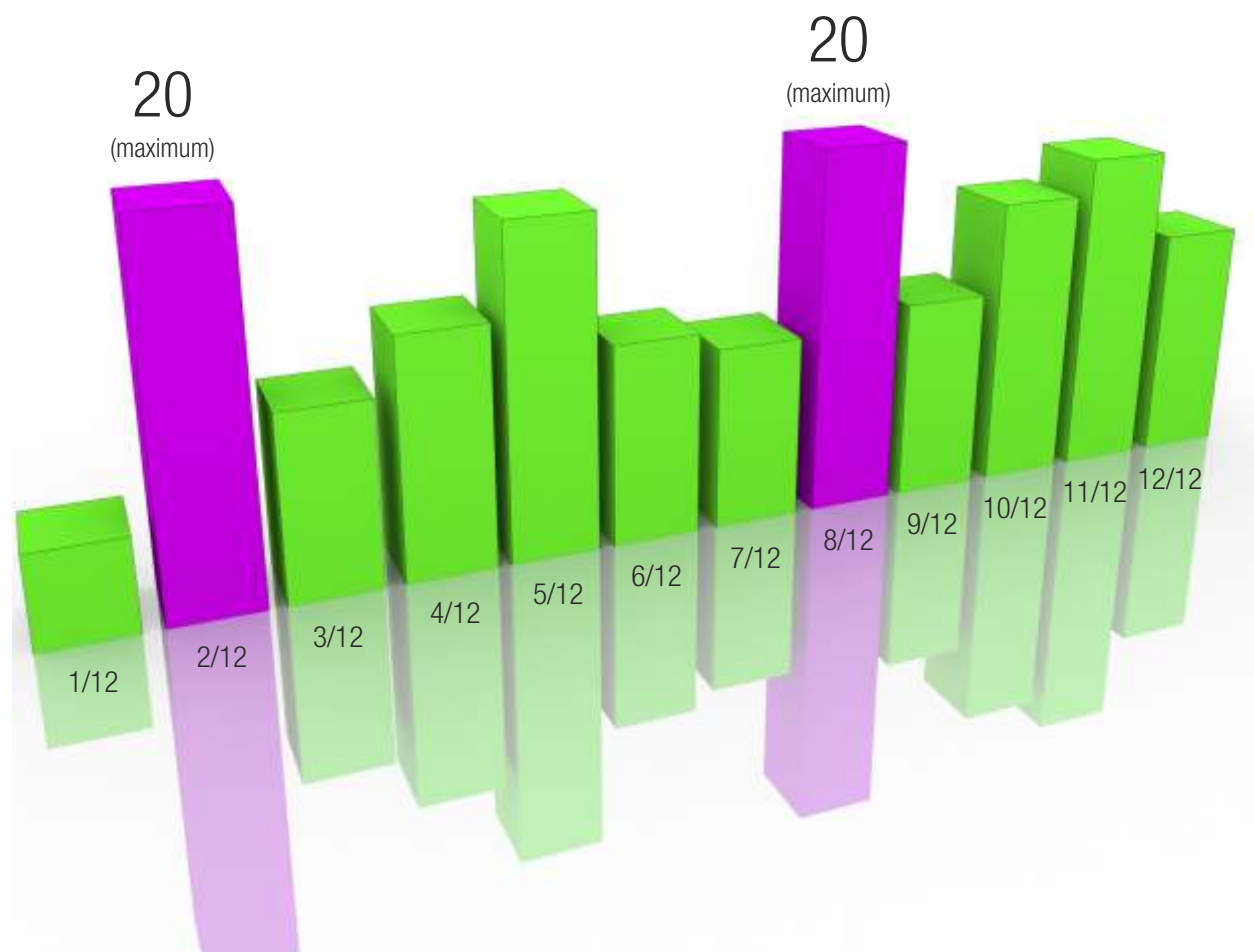
Nejčastěji řešené problémy

(řazeno dle frekvence)

- stalking (nebezpečné pronásledování)
- únik intimních materiálů do prostředí internetu (sexting)
- útok na e-mailový či jiný účet, krádež hesla
- kyberšikana a další formy virtuální agrese
- závadný obsah na sociálních sítích
- vydírání, vyhrožování v prostředí internetu

Celková sumarizace (2010-2012)

Od doby svého vzniku v roce 2010 online poradna projektu E-Bezpečí řešila 549 případů spojených se zneužitím internetu a mobilních telefonů.

Výzkum (rok 2012)

Tým projektu E-Bezpečí realizuje každoročně rozsáhlý celorepublikový výzkum, který je zaměřen na penetraci rizikových komunikačních jevů spojených s používáním ICT do populace českých pubescentů a adolescentů.

V roce 2012 byla vydána **monografie s výsledky výzkumu Nebezpečí internetové komunikace 3** (výzkum probíhal 2011) a byl realizován **výzkum Nebezpečí internetové komunikace 4** (monografie s výsledky výzkumu bude publikována v průběhu první poloviny roku 2013).

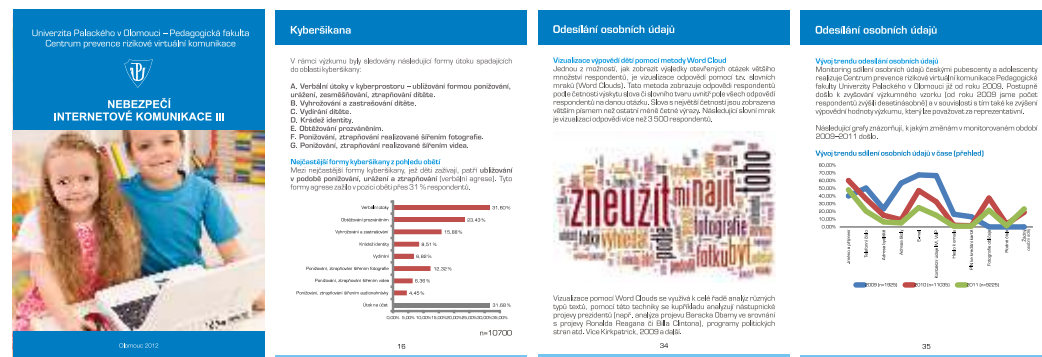
Výzkumné šetření Nebezpečí internetové komunikace 4 navazuje na předchozí výzkumy projektu E-Bezpečí a stejně jako v předchozích letech zachovává reprezentativnost vzorku více než 10 000 respondentů.

Výzkum si v deskriptivní rovině kladl za cíl zjistit množství obětí i útočníků zapojených do jednotlivých projevů kyberšikany, včetně zájmu obětí hledat pomoc u dalších osob. Dále monitoroval ochotu dětí komunikovat s neznámými osobami v rámci služeb internetu i jejich zájem se s takovou osobou setkat, což úzce souvisí s tzv. kybergroomingem.

Výzkumné šetření se zaměřilo také na sdílení osobních údajů dětmi v rámci ICT prostředí, zejména fotografií, zvláště pak fotografií a dalších materiálů sexuální povahy (tzv. sexting). Zjišťována byla motivace adolescentů a pubescentů k takovému jednání i jejich vnímavost k rizikům z jednání plynoucích. V rámci výzkumu byla sledována také prostředí, ve kterých se komunikace, případně sdílení osobních údajů, realizuje. Velká pozornost byla věnována především zkušenostem dětí se sociálními sítěmi.

Monografie s výstupy výzkumů **Nebezpečí internetové komunikace 1-3** jsou dostupné také v elektronické verzi na internetových stránkách projektu E-Bezpečí.

Nebezpečí internetové komunikace 3 (ukázky z monografie)

Nebezpečí internetové komunikace 4

- více než 10 000 respondentů
- věková struktura 11-17 let
- zastoupeny všechny kraje ČR
- 71 otázek

Granty a dotace

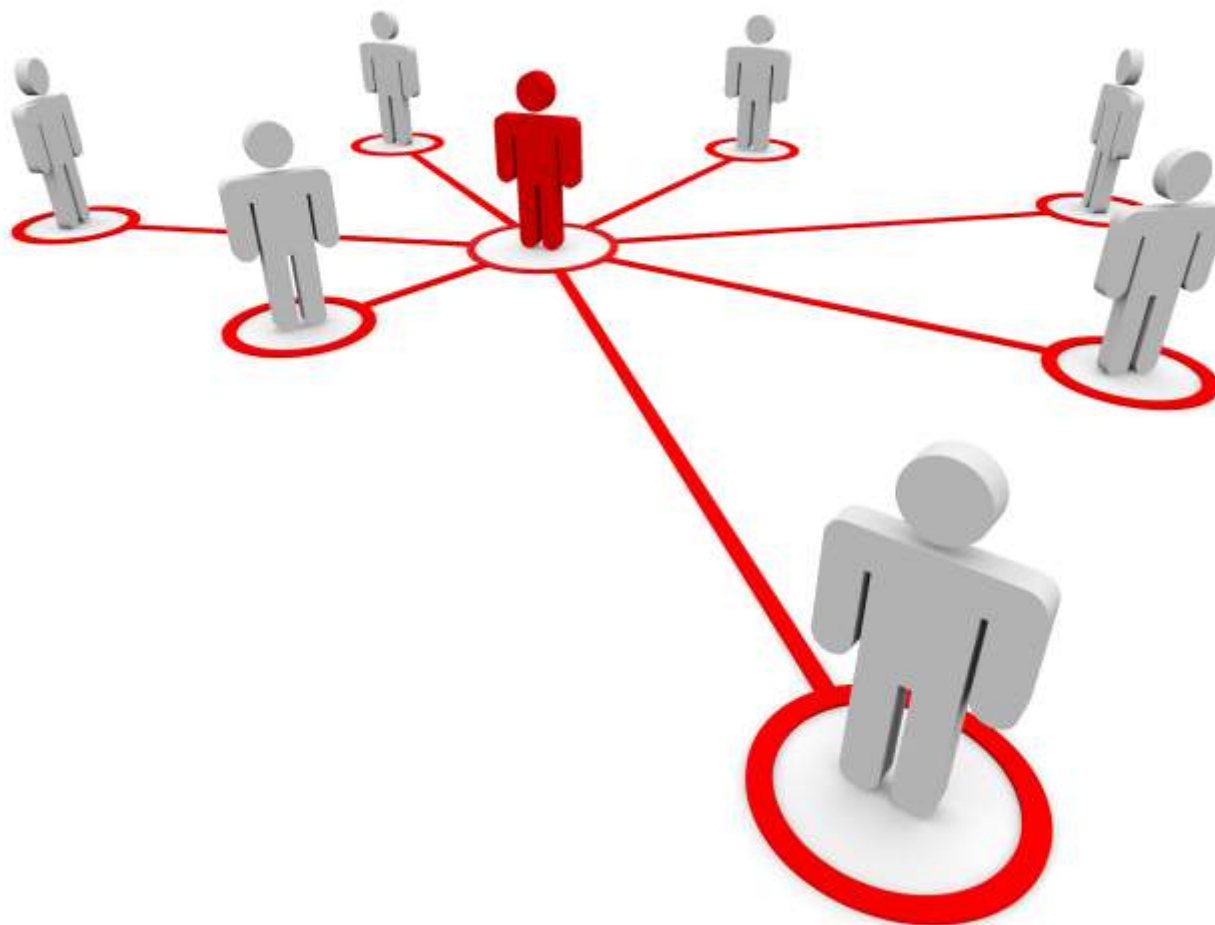
Tým projektu E-Bezpečí usiluje každoročně o získání dotací na zajištění co největšího počtu edukačních a výzkumných aktivit. Díky dotační podpoře jsme schopni nabízet velké množství vzdělávacích akcí pro cílové skupiny zdarma. K nejdůležitějším poskytovatelům dotací na aktivity projektu E-Bezpečí patřilo v roce 2012 zejména Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, statutární město Olomouc a Ostrava, se kterými již několik let na našich aktivitách spolupracujeme.

Poskytovatelé grantové podpory

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.
(program Prevence rizikového chování)
- Statutární město Olomouc.
(Městský program prevence kriminality)
- Statutární město Ostrava.
(Městský program prevence kriminality)

Přehled grantů řešených v roce 2012

- E-Bezpečí - nebezpečí elektronické komunikace pro žáky i učitele (etapa 3)
- E-Bezpečí pro Olomouc 2012
- E-Bezpečí pro Ostravu 2012
- Online poradna Centra PRVoK pro oblast rizikového chování na internetu (etapa 2012)

Internetový portál E-Bezpečí

Internetový portál E-Bezpečí poskytuje návštěvníkům informace z oblasti rizikového chování ve virtuálních prostředích, zejména na internetu. Portál je primárně určen pedagogům a rodičům, je však využíván rovněž vysokoškolskými studenty, policisty, sociální pracovníky a v neposlední řadě také dětmi.

Portál je zařazen mezi doporučené zdroje Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy pro oblast primární prevence se zaměřením na elektronická média.

www.e-bezpeci.cz

63 080

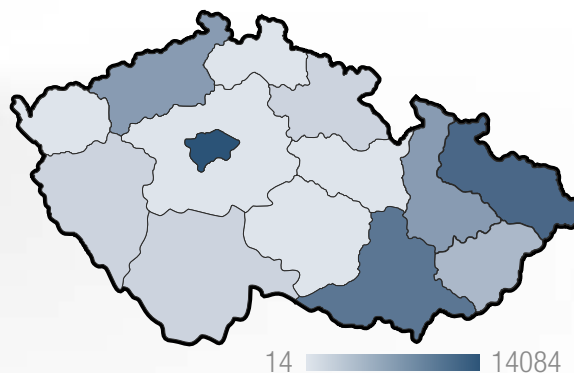
návštěv
v roce 2012

nárůst návštěvnosti
ve srovnání s rokem
2011 o 42 %

49 035

unikátních návštěvníků
v roce 2012

Rozložení návštěv portálu E-Bezpečí podle regionů
(za období 1.1.2012 až 31.12.2012)

Internetový portál E-Bezpečí

- Základní informační platforma projektu E-Bezpečí.
- Více než 500 odborných textů (články, studie...).
- Více než 90 % původních informací.
- Portál je propojený s online poradnou.
- Informační zdroj doporučený MŠMT.
- Adresa: www.e-bezpeci.cz nebo www.ebezpeci.cz.

Obsah portálu

- Texty mapující rizikové chování na internetu.
- Odborné studie.
- Výsledky terénních výzkumů.
- Zajímavé prezentace pro učitele, rodiče a žáky.
- Tiskoviny pro učitele a žáky.
- Archiv rozhlasových pořadů E-Bezpečí.
- Interaktivní mapa proškolených institucí.
- Online poradna.
- Nabídka vzdělávacích aktivit.

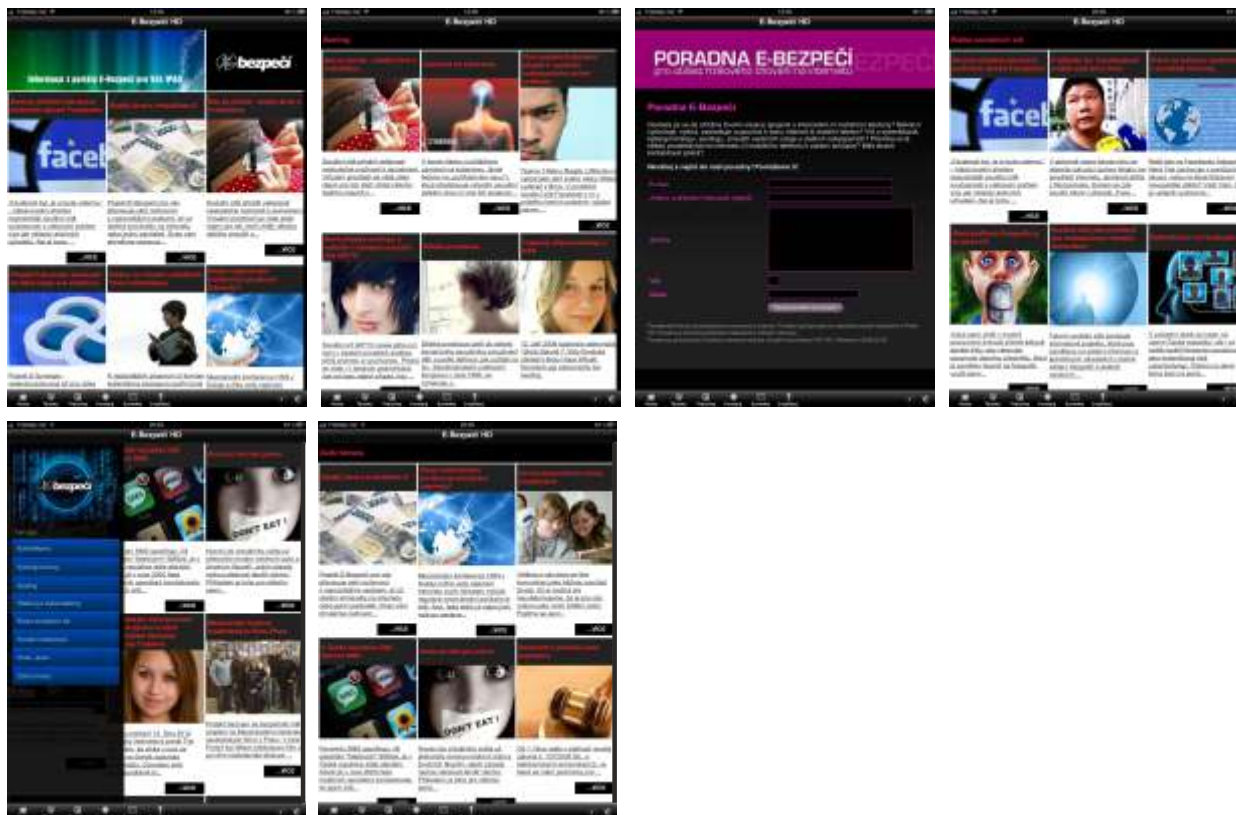
Internetové odkazy

<http://www.e-bezpeci.cz>
<http://www.ebezpeci.cz>
<http://vzdelavani.e-bezpeci.cz>
<http://e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni>
<http://sl.e-bezpeci.cz>
<http://www.napisnam.cz>

Aplikace E-Bezpečí

V roce 2012 vyvinul realizační tým projektu E-Bezpečí dvě aplikace určené pro majitele mobilních zařízení (smartphonů, tabletů atd.). Aplikace E-Bezpečí Free a E-Bezpečí HD jsou určené především pro učitele a rodiče. Zpřístupňují uživatelům mobilních telefonů iPhone a tabletů iPad odborné texty, materiály pro podporu výuky, elektronické verze publikací E-Bezpečí a další podstatné informace. Obě aplikace jsou propojeny s online poradnou projektu E-Bezpečí, umožňují snadno a rychle kontaktovat naši poradnu a požádat o pomoc.

Ukázky z aplikace E-Bezpečí HD pro iPad

Kompatibilita, dostupnost

- Apple iTunes AppStore
- iOS 5.1+
- podpora iPhone 3+
- podpora iPad 2+
- lokalizace: čeština
- cena: zdarma

Výroční zpráva projektu E-Bezpečí za rok 2012

Partneři

Rádi bychom poděkovali všem partnerským institucím za podporu v roce 2012.

OSTRAVA!!!

SEZNAM.CZ

Nejvýznamnější partneři:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
 Ministerstvo vnitra ČR
 Policie ČR
 statutární město Olomouc
 statutární město Ostrava
 Vodafone
 Seznam
 Český rozhlas Olomouc
 Olomoucký kraj
 Google

Další partneři:

Královéhradecký kraj
 Linka bezpečí
 Člověk v tísni
 Net University
 CRU cyberspace research unit
 AVC@SL - Anti Violence Campus
 Axe design studio Olomouc
 a další

Kontakty

Poštovní adresa:

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (Centrum PRVoK)
Projekt E-Bezpečí
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

E-mailové kontakty:

info@e-bezpeci.cz (obecný e-mailový kontakt)
vzdelavani@e-bezpeci.cz (oddělení vzdělávání)
redakce@e-bezpeci.cz (redakce portálu E-Bezpečí)
prvok@upol.cz (kontakt na Centrum PRVoK)

Telefony:

+420 773 470 997 (vedoucí projektu)
+420 777 588 382 (objednávky vzdělávacích akcí)

Facebook:

www.facebook.com/ebezpeci

Web:

www.e-bezpeci.cz, www.ebezpeci.cz (centrální portál)
www.prvok.upol.cz (web Centra PRVoK)
www.napisnam.cz (online poradna)
konference.e-bezpeci.cz (web konference E-Bezpečí)
www.sexting.cz (minisite zaměřený na oblast sextingu)

